

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΠΑΡΑΙΝΕΣΗΣ: «ΝΑ ΧΑΙΡΕΣΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΑΓΑΛΛΕΣΤΕ» ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ

Θα ήθελα να ξεκινήσω την παρουσίαση της αποστολικής παραίνεσης: «Να χαίρεστε και να αγάλλεστε» του Πάπα Φραγκίσκου, για την **κλήση στην αγιοσύνη μέσα στον σύγχρονο κόσμο**, κάνοντας μία μικρή διευκρίνιση σχετικά με το είδος των εκκλησιαστικών κειμένων και τη βαρύτητά τους. Με αύξουσα λοιπόν σημασία ο Πάπας, όταν απευθύνεται στο χριστεπώνυμο πλήρωμα, έχει την δυνατότητα να εκδώσει μία **διάταξη (costituzione)**, μία **εγκύκλιο (enciclica)**, μία **παραίνεση (esortazione)**, μία **επιστολή (lettera)** ή ένα **μήνυμα (messaggio)**.

Η **διάταξη**, που διακρίνεται σε **δογματική ή ποιμαντική**, αποτελεί σημαντική και μεγαλοπρεπή πράξη, σχετικά με οριστικές διδασκαλίες της καθολικής εκκλησίας και επικυρώνεται με την παπική βούλα.

Η **εγκύκλιος** απευθύνεται στους επισκόπους και μέσω αυτών σε όλους τους πιστούς. Είναι γραπτή οδηγία που σχετίζεται με την εφαρμογή νόμου ή διατάγματος και αναφέρεται σε θέματα διδασκαλίας της καθολικής εκκλησίας, σε θέματα ηθικής, αλλά και κοινωνικά. Έχει διευκρινιστικό χαρακτήρα.

Η **παραίνεση**, από την ανάλυση της ίδιας της λέξης, είναι η προτροπή, η νουθεσία, η συμβουλή να κάνουμε κάτι καλό.

Η **επιστολή** έχει λιγότερο επίσημο χαρακτήρα και μπορεί να απευθύνεται σε έναν συγκεκριμένο παραλήπτη ή σε όλους τους πιστούς.

Το **μήνυμα** είναι σύντομη και άμεση επικοινωνία πάνω σε κάτι επίκαιρο.

Ο σκοπός που ο Πάπας εξέδωσε την παραπάνω αποστολική παραίνεση είναι για να αντηχήσει στα αυτιά μας για ακόμα μία φορά την κλήση στην αγιοσύνη, ενσαρκώνοντάς την στον σύγχρονο κόσμο, ούτως ώστε να βιώσουμε την αληθινή ζωή και την ευτυχία για την οποία πλαστήκαμε. Απαρτίζεται από 5 κεφάλαια και 177 παραγράφους που θα σας παρουσιάσω εν συντομία.

ΚΕΦ.1: ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΙΟΣΥΝΗ

Υπάρχουν πολλά είδη αγίων. Εκτός από αυτούς που η Εκκλησία έχει ήδη αναγνωρίσει επίσημα, υπάρχουν πολλοί άλλοι κοινοί άνθρωποι, που δεν αναφέρονται στα βιβλία της ιστορίας και που συνέβαλαν αποφασιστικά στο να αλλάξει ο κόσμος. Κάθε άγιος είναι μία αποστολή, ένα σχέδιο του Πατέρα να αντικατοπτρίσει σε μία καθορισμένη στιγμή της ιστορίας, μία όψη του Ευαγγελίου. Η αγιοσύνη ενσαρκώνει τα μυστήρια της ζωής του Χριστού, του θανάτου και της Ανάστασής Του και αναπαράγει πλευρές της επίγειας ζωής Του: την εγγύτητά του στον περιθωριακό, τη φτώχεια του, την αγάπη του μέχρι αυτοθυσίας.

Το χάρισμα της αγιοσύνης είναι τόσο διαφορετικό όσο και η ανθρωπότητα. Ο Κύριος έχει κατά νου μία ιδιαίτερη πορεία για τον κάθε πιστό, όχι μόνο για τον κλήρο, τους μοναχούς ή όσους ζουν μία ενορατική ζωή. Είμαστε όλοι καλεσμένοι στην αγιοσύνη, όποιος κι αν είναι ο ρόλος μας, ζώντας την αγάπη και δίνοντας προσωπική μαρτυρία, απευθυνόμενοι κάθε μέρα στο Θεό. Η αγιοσύνη αυξάνεται μέσα από τις μικρές πράξεις: το να αποφεύγω το κουτσομπολιό, το να έχω υπομονή και διάθεση να ακούσω τον άλλο, το να απευθύνω ένα λόγο παρηγοριάς στο φτωχό.

Η αγιοσύνη μας διατηρεί πιστούς στο βαθύτερο είναι μας, ελεύθερο από κάθε είδους σκλαβιά. Η αγιοσύνη δεν μας κάνει λιγότερο ανθρώπινους, εφόσον είναι ένα σημείο συνάντησης της αδυναμίας μας με τη δύναμη και τη χάρη του Θεού. Έχουμε ανάγκη από στιγμές μοναχικότητας και σιωπής μπροστά στο Θεό, για να έρθουμε σε επαφή με το βαθύτερο είναι μας και να αφήσουμε να διεισδύσει εκεί το Άγιο Πνεύμα.

ΚΕΦ.2: ΔΥΟ ΛΕΠΤΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΤΗΣ ΑΓΙΟΣΥΝΗΣ: ΓΝΩΣΤΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΛΑΓΙΑΝΙΣΜΟΣ

Είναι δύο παραποιήσεις της αγιосύνης που αναδύθηκαν στις απαρχές της εκκλησιαστικής ιστορίας. Ο Γνωστικισμός εξυψώνει υπερβολικά τη γνώση και θεωρεί πως η δική του ερμηνεία της πραγματικότητας είναι απόλυτη, αγνοώντας τα έργα αγάπης. Ο Πελαγיאτισμός εκθειάζει την ανθρώπινη θέληση και προσπάθεια, βάζοντας τροχοπέδη στη θεία χάρη.

ΚΕΦ.3: ΥΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

Οι Μακαρισμοί είναι εκείνη η ευαγγελική περικοπή που καλύτερα μας περιγράφει την πορεία για την αγιосύνη. Εδώ η έννοια της μακαριότητας που σημαίνει ευτυχία, ταυτίζεται με την αγιосύνη. Ο Πάπας πολύ εύγλωττα περιγράφει καθέναν από τους μακαρισμούς και το κάλεσμά τους:

- Να είσαι φτωχός στην καρδιά, είναι αγιосύνη
- Να αντιδράς με ταπεινή πραότητα, είναι αγιосύνη
- Να ξέρεις να κλαις με τους άλλους, είναι αγιосύνη
- Να αναζητάς τη δικαιοσύνη με όρεξη και δίψα, είναι αγιосύνη
- Να κοιτάς και να συμπεριφέρεσαι με ευσπλαχνία, είναι αγιосύνη
- Να διατηρείς την καρδιά καθαρή από οτιδήποτε αμαυρώνει την αγάπη, είναι αγιосύνη
- Να σπέρνεις αγάπη γύρω σου, είναι αγιосύνη
- Να αποδέχεσαι καθημερινά την οδό του Ευαγγελίου, παρόλες τις αντιξοότητες, είναι αγιосύνη.

Στο κεφ.25 του ευαγγελίου του Ματθαίου (εδάφια 31-46) τονίζεται ιδιαίτερα ο μακαρισμός της ευσπλαχνίας. Όταν αναγνωρίζουμε το Χριστό στο πρόσωπο του φτωχού και του πάσχοντα, εκεί αποκαλύπτεται η ιερά καρδιά του Χριστού, τα συναισθήματά του και οι πιο βαθιές επιλογές του.

Αποκλίνουσες ιδεολογίες μπορούν να οδηγήσουν στο να διαχωρίσουμε αυτές τις επιταγές του Ευαγγελίου από την προσωπική μας σχέση με το Θεό, με κίνδυνο να γίνει ο χριστιανισμός ένα είδος ΜΚΟ, απογυμνωμένος από τον λαμπρό μυστικισμό, που είναι τόσο εμφανής στις ζωές των αγίων. Από την άλλη, υπάρχουν εκείνοι που είναι επιφυλακτικοί με την κοινωνική στράτευση, θεωρώντας την επιφανειακή, εκκοσμικευμένη, κομμουνιστική και λαϊκιστική. Η δική τους ηθική ακεραιότητα ξεπερνάει όλες τις άλλες.

Η υπεράσπιση της αθώας ψυχής που ακόμα δεν έχει γεννηθεί πρέπει να είναι ξεκάθαρη, σταθερή, παθιασμένη, γιατί εκεί αναδεικνύεται η αξιοπρέπεια της ανθρώπινης ζωής, πάντα ιερή και το επιβάλλει η αγάπη για κάθε άνθρωπο, ανεξάρτητα από την ανάπτυξή του. Ιερή είναι επίσης η ζωή των φτωχών, των περιθωριακών, των απόκληρων, των εγκαταλελημένων, των σύγχρονων σκλάβων, των μεταναστών. Είναι πρόβλημα, ο χριστιανός να μπει στη θέση εκείνου του αδερφού που ριψοκινδυνεύει τη ζωή του για να δώσει ένα μέλλον στα παιδιά του.

ΚΕΦ.4 : ΜΕΡΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΓΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ

Στη συνέχεια ο Πάπας μιλάει για κάποιες όψεις της κλήσης στην αγιότητα που συνοψίζονται στις παρακάτω **πέντε εκδηλώσεις της αγάπης** για το Θεό και το συνάνθρωπο και που έχουν ιδιαίτερη σημασία, εξαιτίας των κινδύνων και των περιορισμών της κουλτούρας του σήμερα.

1) **Ανεκτικότητα, υπομονή, γλυκύτητα**

Εδώ περιγράφεται η εσωτερική δύναμη, που θεμελιώνεται στο Θεό και κάνει δυνατή μία μαρτυρία συνεχούς καλού. Χρειάζεται να είμαστε σε επιφυλακή και να αγωνιζόμαστε μπροστά στην τάση που έχουμε να είμαστε επιθετικοί και εγωκεντρικοί. Στο διαδίκτυο είναι πολύ εύκολο να συμμετέχουμε σε φόρουμ όπου επικρατούν η λεκτική βία και οι προσβολές. Ακόμα και σε καθολικά ΜΜΕ μπορούν να ξεπεραστούν τα όρια και να υπάρχει ανεκτικότητα σε περιπτώσεις δυσφήμισης και συκοφαντίας. Δεν μας κάνει καλό να κοιτάμε αφ' υψηλού, να πέρνουμε το ρόλο ανελήπτων δικαστών, να θεωρούμε τους άλλους ανάξιους και να προσποιούμαστε τους δασκάλους. Αυτό είναι μία λεπτή μορφή βίας.

Η οδός της αγιότητας προϋποθέτει «καθημερινές ταπεινώσεις», όπως για παράδειγμα εκείνων που υπομένουν για να διαφυλάξουν την οικογένειά τους, ή που αποφεύγουν να εκθειάσουν τον εαυτό τους

και προτιμούν να εξυψώνουν τους άλλους, ή που επιλέγουν αναθέσεις λιγότερο συμπαθητικές και ίσως κάποιες φορές να υπομένουν και αδικίες και να τις προσφέρουν στο Χριστό.

Αυτή η συμπεριφορά προϋποθέτει μία καρδιά ειρηνευμένη από το Χριστό, απαλλαγμένη από την επιθετικότητα που προκύπτει από ένα εγώ πολύ μεγάλο.

2) Χαρά και αίσθηση του χιούμορ

Ο άγιος έχει την ικανότητα να ζει με χαρά και αίσθηση του χιούμορ. Χωρίς να χάνει την αίσθηση ρεαλισμού, δια φωτίζει τους άλλους με θετικό και ελπιδοφόρο πνεύμα. Η κατήφεια δεν είναι σημάδι αγιότητας. Μερικές φορές η θλίψη μπορεί να είναι δείγμα αγνωμοσύνης για τα δώρα του Θεού. Ατομικισμός και καταναλωτισμός δεν δύνανται να παράγουν αληθινή χαρά, αντιθέτως μας επιβαρύνουν.

3) Τόλμη και θέρμη

Ταυτόχρονα η αγιότητα είναι παρρησία. Είναι τόλμη και ώθηση ευαγγελισμού που αφήνει ανεξίτηλο σημάδι σ' αυτό τον κόσμο. Εάν έχουμε το θάρρος να πάμε στο περιθώριο της κοινωνίας, θα Τον βρούμε εκεί. Ο Χριστός προηγείται στις καρδιές των αδερφών μας, στο πληγωμένο σώμα τους, στα προβλήματά τους, στη βαθιά απελπισία τους.

Η Εκκλησία χρειάζεται παθιασμένους ιεραποστόλους, που με ενθουσιασμό να μεταδίδουν την αληθινή ζωή. Οι άγιοι μας εκπλήσσουν, μας μετατοπίζουν, γιατί η ζωή τους μας καλεί να βγούμε από τη μετριότητα, την ησυχία και την αδιαφορία μας. Το Άγιο Πνεύμα μας επιτρέπει να οραματιστούμε την ιστορία μέσα από μία χριστολογική προοπτική, εμποτισμένη από τη χαρά της Ανάστασης. Με αυτό τον τρόπο η Εκκλησία δεν θα μείνει αμετακίνητη, αλλά θα πάει μπροστά υποδεχόμενη τις εκπλήξεις του Κυρίου.

4) Σε κοινότητα

Η πορεία προς την αγιότητα είναι ένα ταξίδι που μπορεί να βιωθεί και να επεξεργαστεί μέσα στην κοινότητα. Το μοίρασμα του Λόγου του Θεού και η τέλεση της Θείας Ευχαριστίας μας κάνει αδέρφια και μας μεταμορφώνει σταδιακά σε κοινότητα εξαγιασμένη και ιεραποστολική, με άνοιγμα επίσης και σε αυθεντικές εμπειρίες μυστικισμού. Ιδιαίτερη προσοχή ζητούσε ο Χριστός από τους μαθητές του σε μικρές χειρονομίες και λεπτομέρειες, που έδιναν όμως μεγάλη παρηγοριά.

5) Σε συνεχή προσευχή

Μία προσευχή, ανεξάρτητα από τη διάρκεια της, η οποία να διέπεται από εμπιστοσύνη, αποτελεί την απάντηση της καρδιάς που ανοίγεται στη συνάντηση με το Θεό και στο αφούγκρασμα της γλυκιάς φωνής Του. Σε ετούτη τη σιωπή είναι δυνατό να διακρίνει κανείς, υπό το φως του Αγίου Πνεύματος, τις οδούς της αγιότητας που ο Κύριος μας προτείνει. Για κάθε μαθητή είναι απαραίτητο να είναι με τον Διδάσκαλο, να τον ακούει, να μαθαίνει πάντα από αυτόν.

Ο Θεός διαχέεται στην ιστορία της ζωής μας, εντούτοις η προσευχή είναι πλούσια σε μνήμες. Ατένισε την προσωπική σου ιστορία ενώ προσεύχεσαι και θα βρεις σε αυτήν άπειρη ευσπλαχνία.

Η ικεσία είναι έκφραση της καρδιάς που εμπιστεύεται το Θεό, που γνωρίζει ότι δεν μπορεί να τα καταφέρει από μόνη της. Η παρακλητική προσευχή συχνά γαληνεύει την καρδιά μας και μας βοηθάει να πορευτούμε εν ειρήνη. Η προσευχή στην οποία ζητάμε τη μεσιτεία των αγίων είναι και αυτή μία πράξη εμπιστοσύνης στο Θεό και έκφραση αγάπης για τον πλησίον.

Στη Θεία Ευχαριστία ο Λόγος του Θεού αγγίζει το υψηλότερο σημείο αποτελεσματικότητας, μιας και είναι αληθινή παρουσία Εκείνου που είναι ο Λόγος της ζωής.

ΚΕΦ 5: ΠΑΛΗ, ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ, ΕΠΙΛΟΓΗ

Ο Πονηρός είναι παρόν από τις πρώτες γραμμές της Βίβλου. Δεν πρέπει να μειώνουμε το διάβολο σε ένα μύθο, μία συμβολική φιγούρα, μία ιδέα, ούτως ώστε να μην χαμηλώνουμε την επιφυλακή μας και να μην καθιστάμεθα πιο ευάλωτοι.

Η πορεία μας προς την αγιότητα είναι μία διαρκής πάλη, για την οποία ο Κύριος μας εξόπλισε με την προσευχή, το Λόγο του Θεού, την τέλεση της Θείας Λειτουργίας, την έκθεση του Αγιοτάτου Μυστηρίου, την συμφιλίωση μέσω της εξομολόγησης, τα έργα αγάπης.

Ο δρόμος προς την αγιότητα είναι πηγή ειρήνης και χαράς που μας χαρίζει το Άγιο Πνεύμα. Πώς μπορούμε να διακρίνουμε εάν μία επιταγή προέρχεται από το Άγιο Πνεύμα ή διαπνέεται από το πνεύμα της εκκοσμίκευσης ή ακόμα χειρότερα από το πονηρό πνεύμα; Μέσα από το χάρισμα της διάκρισης που ξεχωρίζει την ευφυΐα από την κοινή λογική. Αυτό το χάρισμα είναι ακόμα πιο επιτακτικό σήμερα, όπου η σύγχρονη κοινωνία προτείνει πολυάριθμες μορφές ψυχαγωγίας.

Το χάρισμα της διακρίσεως δεν αφορά μόνο σε άτομα έξυπνα ή μορφωμένα. Δεν απαιτεί ιδιαίτερες δεξιότητες, αλλά μόνο τη διάθεση της ακροάσεως: του Κυρίου, των άλλων, της ίδιας πραγματικότητας που συνεχώς μας καλεί με νέους τρόπους.

Χρειαζόμαστε τη σιωπή και την παρατεταμένη προσευχή για να αντιληφθούμε το λεξιλόγιο του Θεού, για να ερμηνεύσουμε την πραγματική σημασία των εμπνεύσεων που θεωρούμε ότι δεχτήκαμε, για να κατευνάσουμε το άγχος και να ανασυγκροτήσουμε το σύνολο της ύπαρξής μας υπό το φως του Θεού.

Η συγκεκριμένη στάση προϋποθέτει υπακοή στο Ευαγγέλιο, αλλά και στη διδασκαλία της Εκκλησίας που το διαφυλάσσει, προσπαθώντας να ανακαλύψουμε στο θησαυρό της Εκκλησίας αυτό που θα ήταν περισσότερο γόνιμο στο σήμερα της σωτηρίας. Γιατί η σκληροκαρδία δεν έχει θέση μπροστά στο διαρκές σήμερα του Αναστημένου Χριστού.

Ο Κύριος μας ζητάει τα πάντα και μας δίνει τα πάντα. Ο Θεός δεν εισβάλλει στις ζωές μας για να τις επαναπροσδιορίσει, αλλά για να τις οδηγήσει στην ολοκλήρωση. Ας ζητήσουμε από το Άγιο Πνεύμα να εγχύσει στις καρδιές μας μία βαθιά επιθυμία να είμαστε άγιοι προς δόξαν του Θεού και ας ενθαρρύνουμε αλλήλους προς αυτή την κατεύθυνση. Έτσι θα μοιραστούμε μία ευτυχία που ο κόσμος δεν θα μπορεί να μας αφαιρέσει.

Ρώμη, 19-3-2018